**Umarov Ismoiljon Olimjonovich**
Fag‘ona davlat unversiteti harbiy ta’lim fakulteti o‘qituvchisi
**Alijonov Baxtiyor Xoshimovich**
Fag‘ona davlat unversiteti harbiy ta’lim fakulteti o‘qituvchisi

https://doi.org/10.5281/zenodo.7629906
https://explore.openaire.eu/search/publication?pid=10.5281%2Fzenodo.7629906

# HARBIY TA’LIM FAKULTETLARIDA TALABALARINI YUKSAK MA’NAVIYAT VA MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI

«Tarbiya biz uchun yo hayot – yo mamot,
yo najot – yo halokat, yo saodat – yo falokat
masalasidir».
**A.Avloniy**.

**Annotatsiya:** Ushbu maqolada Harbiy ta’lim fakultetlarida talabalarini yuksak ma’naviyat va madaniyatni shakllantirish an’analari, innovatsiyalari, istiqbollari” mavzusida ma’lumotlar bayon etiladi. Shu bilan birga talabalarda vatanga muhabbat hissi - bu jamiyatdagi madaniyati, ma’naviy shakllanishning chuqur ildizini ochib beruvchi o‘ziga xos milliy madaniyat hayotni go‘zallik sari yetaklashi ko‘rsatib o‘tilgan.

**Kalit so'zlar:** Ватан, O‘zbekiston Respublikasi, siyosat, oila, axloq, xulq, huquq, ta’lim-tarbiya, ijod, ilm-fan, al-Farg‘oniy, Abu Rayxon Beruniy, al-Farobiy, Abu Ali Ibn Sino, al-Xorazmiy, Amir Temur, Mirzo Ulug‘bek, Alisher Navoiy, Bobur, armiya, terrorizm, global urushlar xavfi, Qurolli Kuchlar, harbiy tayyorgarlik, harbiy sohada, harbiy ta’lim fakulteti, proffesional kadrlar.

**Kirish.** Vatanga muhabbat hissi - bu jamiyatdagi madaniyat, ma’naviy shakllanishning chuqur ildizini ochib beruvchi o‘ziga xos kalitdir. Ayni paytda qurolli Kuchlarni isloh qilish ishi shaxsiy tarkibning ma’naviy-madaniy tarbiyasi masalasini birinchi o‘ringa olib chiqmoqda. Shunday ekan ma’naviy-madaniy tarbiya eng avvalo

harbiy xizmatchilarning mavjud haqiqatga bo‘lgan munosabatiga asoslanadi. Bu munosabat harbiy xizmatchilarning dunyoqarashi darajasi, umum madaniyati bilan hamohangdir.

Madaniyat-moddiy va ma’naviy ishlab chiqarish, ijtimoiy va o‘zaro munosabatlar, siyosat, oila, axloq, xulq, huquq, ta’lim-tarbiya, ijod, ilm-fan, xizmat ko‘rsatish, turmush tarzlari bilan bog‘liq keng qamrovli tushunchadir. Jamiyatdan tashqarida madaniyat yo‘q. Ijtimoiy munosabatdagi har qanday o‘zgarish madaniyatga ta’sir etadi va bu munosabatlardagi har qanday o‘zgarish bu munosabatlarning qanday natijalarga olib kelishidan xabar beradi. Madaniyat nafaqat o‘tmishga yoki bugunga, shu bilan birga kelajakka bo‘lgan munosabatdir.

Hozirgi islohotlar sharoitida yangi jamiyat fuqarosini tarbiyalash, milliy istiqlol, o‘zligini anglash tuyg‘usini har bir kishi ongiga singdirish va uning ongli e’tiqodiga aylantirish, hozirgi davr talabi darajasida bilimli, uning ma’naviy dunyosini boyitishdek ulkan vazifalarni amalga oshirishni taqozo etadi.

Harbiy qismlarda va oliy harbiy o‘quv yurtlarida tarbiyaviy va mafkuraviy ishlar uslubiyotini o‘rgatishning maqsadi ta’lim-tarbiya sirlarini harbiy hizmatchilarga yetkazishda, ma’naviy kamolotini o‘zida shakillantirish uchun keng va xilma-xil imkoniyatlardan foydalanishga yo‘l ochishdir.

Bu imkoniyatlardan biri ma’ruza va amaliy mashg‘ulotlarda harbiylarning o‘z fikr-mulohazalarini uyg‘otishdir. Chunki, yuksak madanyatliylik va madaniyatsizlik haqida nasihatdan ko‘ra o‘rganilayotgan ma’ruzaga bog‘lab harbiylarning o‘zida fikr uyg‘otish muhimroqdir.

Tarixiy rivojlanish shuni ko‘rsatadiki, milliy madaniyat hayotni go‘zallik sari yetaklayid. Shu bilan birga madaniyat harbiy xizmatchilarni shakllantirish vositasi hamdir. Shu jihatdan bulg‘usi ofitserlarni tarbiyalashda madaniyatning quyidagi masalalariga e’tiborni qaratish lozim:

- *Yangicha dunyoqarash asoslarini shakllantiradigan milliy g‘oyaga sodiqlik;*

➢ *O‘zbekistonning mustaqil taraqqiyot yo‘liga kirganligi-respublika amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy islohotlar, mustaqillik va ma’naviyat mafkurasi, ma’naviyatning mohiyati, uning tarkibiy qismlari, mezonlari, vatanparvarlik, adolatliylik, insonparvarlik, iftixor tuyg‘ularini bulg‘usi ofitserlar ongiga singdirish;*

➢ *Soha mutaxassislarining bilimdonligini oshirish, bilimning madaniyat, ma’rifat sari yuksaltirish mezoni haqidagi fikrni ularni ongida shakllantirish;*

➢ *Bulg‘usi ofitserlarda huquqiy madaniyatni shakllantirish, fuqarolarning jamiyatda tutgan o‘rnidan, millatidan, siyosiy qarashlari va diniy e’tiqodlaridan qat’iy nazar o‘zaro tenglik tamoyili;*

➢ *Mardlik, botirlik, jasurlik, g‘amxo‘rlik, mehr-shavqat kabi madaniyatning xulq-odob qoidalari qatoriga kiritilgan fazilatlar asosida tarbiyalash;*

➢ *Vatanimizda bugun qo‘lga kiritilayotgan yutuqlarni saqlab qolish uchun, dushmandan ogoh bo‘lish, dushmanga nisbatan hushyorlik va ehtiyotkorlik;*

➢ *Bulg‘usi ofitserlarda ichki madaniyati, tashqi madaniyati, muomala madaniyati, nutq madaniyati, fikrni kasbga oid tushunchalar asosida bayon qilish madaniyatini shakllantirish.*

Madaniyat tarbiyasi bulg‘usi ofitserlarni tarbiyalash sohasidagi asosiy muhim masala bo‘lib qolmasdan, balki O‘zbekistonimiz oldida turgan eng muhim va dolzarb sohalaridan biridir.

Yaqin o‘tmishda madaniyatimiz hukmron mafkurasi asosida rivojlandi, ikkinchidan milliy madaniyatimiz boy o‘tmishi bir tomonlama o‘rganilgan, uning bebaho durdonalaridan millatimiz bexabar bo‘lgan.

O‘zbekistonning o‘ziga xos madaniyatining barcha qirralari, ildizlari va ranglarini to‘la ravishda ko‘rsatmoq uchun milliy madaniyatlarning mustaqillik sharoitida rivojlanish qonunlari, madaniyatimiz tarixi va umuminsoniy tamoyillarini o‘rganish asosida yaratilishi lozim.

Xulosa va takliflar. Harbiy ta’lim fakultetlarida talabalarini yuksak ma’naviyat va madaniyatni shakllantirish omillariни samarali amalga oshirish uchun quyidagilar taklif etiladi:

- harbiy ta’lim fakultetidagi o’qituvchilarning salohiyatini oshirish va ularning metodolgik bazasini yaxshilash uchun xorijiy davlatlar bilan hamkorlikni amalga oshirish;

- harbiy ta’lim fakultetidagi talabalarni O‘zbek xalqi o‘z madaniyati va ma’naviyatida komil insonlarni tarbiyalab voyaga yetkazganlar buyuuk alloma va ajdodlarimiz ruxida tayyorlash;

- talabalarning ta’lim olish jarayonini zamonaviy o‘qitish vositalari uslublar asosida tashkillashtirish;

- harbiy ta'limni takomillashtirish uchun o'qitishning eng yangi zamonaviy o‘qitish texnologiyalarini faol joriy etish;

- harbiy ta’lim fakulteti o‘qituvchilariga talabalarni tayyorlash dasturiga asosan mustaxkam bilim va yuqori malakaga ega bo‘lishi.

## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Umarov, I. O. (2021). HARBIY TAYYORGARLIK O ‘QUV MARKAZIDA REZERVDAGI VA ZAXIRADAGI OFITSERLARNI TAYYORLASH: AN’ANALARI, INNOVATSIYALARI, ISTIQBOLLARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(9), 939 -944.

2. Olimjonovich, U. I. (2022). AMIR TEMURNING 1391 YILDA OLTIN O‘RDAGA QILGAN HARBIY YURISHI. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 1(11), 368-371.

3. Olimjonovich, U. I. (2022). IKKINCHI JAHON URISHIDA O’ZBEKISTON SANOAT QURILISHI MAYDONCHASIGA AYLANISHI. IJODKOR O'QITUVCHI, 2(23), 193-197.

4. Olimjonovich, U. I., Mirhokimovich, T. A., & Ibragimovich, A. I. (2022). ARMED FORCES OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. Scientific Impulse, 1(4), 1884-1892.

5. Olimjonovich, U. I., Mirhokimovich, T. A., & Ibragimovich, A. I. (2022). QOMUSIMIZ–ERKIN VA FAROVON HAYOTIMIZ KAFOLATI. IJODKOR O'QITUVCHI, 2(24), 244-253.

6. Olimjonovich, U. I., Rahmatali o‘g‘li, E. S., Nurali o‘g, J. R. S., Ikromjon o‘g‘li, I. S., & Ahrorjon o‘g‘li, K. A. (2022). HARBIY BILIM YURTLARIDA HARBIY PSIXOLOGIYA FANINING O'RGATISH AFZALLIKLARI VA AHAMIYATI. Scientific Impulse, 1(4), 415-419

7. Turdiboyev, S., & Abdurakhimov, I. (2021). COPYRIGHT IS THE FOUNDATION OF OUR DEVELOPMENT. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(12), 1159 1160.

8. Kamoliddinovich, N. M. (2022). The Role of Military Pedagogy and Psychology in the Armed Forces. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 7, 372-373.

9. Ogli, Y. A. B., Ogli, A. I. N., & Abdulaev, A. (2021). The Main Directions of Military Patriotic

Education. Journal of Pedagogical Inventions and Practices, 1(1), 99-100.

10. Юнусов, М. М., Сабирова, Г. Х., & Абдурахимов, И. Н. У. (2022). ИНФЕКЦИОННЫЕ ЗАБОЛЕВАНИЯ И ИХ ПРОФИЛАКТИКА. Science and innovation, 1(D3), 87-88.

11. Salijanovna, I. S., Sherbabayevna, H. Q., Rahmanova, M. Y., Nabibullayevich, X. F., & O’G’Li, A. I. N. (2022). O’SIB KELAYOTGAN YOSH AVLODGA TA’LIMIY VA DIDAKTIK O’YINLAR ORQALI TA’LIM BERISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR. Science and innovation, 1(B3), 18-22.

12. Toxir, T., Arabboy, Y., Zuxriddin, G., & Abdurauf, G. (2022). Theoretical And Practical Pedagogical Bases of Formation of Professional Culture of Students of Military Education. Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 2, 19-20.

13.Toxir, T., Arabboy, Y., Zuxriddin, G., & Abdurauf, G. (2022). Theoretical And Practical Pedagogical Bases of Formation of Professional Culture of Students of Military Education. Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 2, 19-20.

14.Abdugafurovich, T. T. (2022). ЁШЛАРДА СОҒЛОМ МАФКУРА ВА ВАТАНПАРВАРЛИК ТУЙҒУСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 1(8), 846-849.

15.Abdugafurovich, T. T. (2021). The Importance of Forbidden Islam in Spiritual Growth, Problems and Solutions. International Journal of Human Computing Studies, 3(1), 141-143.

16.Абдугафурович, Т. Т. (2022). ЯНГИЛАНАЁТГАН ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИДА ВАТАНПАРВАРЛИК ТУЙҒИСИНИ ШАКЛАНТИРИШ. IJODKOR O'QITUVCHI, 2(22), 444-446.

17.Abdugafurovich, T. T. (2021). In The Process of Educating Students of the Faculty of Military Education in the Spirit of Patriotismthe Invaluable Contribution and Significance of the Uzbek People to the Victory Over Fascism (Dedicated to the 76th anniversary of The Victory of the Seco. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES AND HISTORY, 2(4), 90-93.

18.Abdugafurovich, T. T. (2021). The importance of pedagogical ideas in the formation of youth. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(4), 1066-1069.

19.Тургунбаев, Т. А. (2021). Вклад и значение узбекского народа в победу над фашизмом (к 76-летию Победы во Второй мировой войне). Молодой ученый, (18), 485-488.

20.Тургунбаев, Т. А., & Каримов, Ў. У. (2020). ҲАММА НАРСА-ФРОНТ УЧУН, ҲАММА НАРСА-ҒАЛАБА УЧУН!(ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИДА ҚОЗОНИЛГАН ҒАЛАБАНИНГ 75 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ). Интернаука, (19-4), 52-53.

21.Abdugafurovich, T. T., & Shokhmukhammad, M. (2021). THE ROLE OF EDUCATING STUDENTS IN THE SPIRIT OF MILITARY PATRIOTISM IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(9), 126-130.

22.Tahirjon, T. (2022). THE CONCEPT OF SPIRITUALITY AND PATRIOTISM IN THE MIND OF STUDENTS. European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies, 2(10), 299-304.

23. Tojimatovich, A. A., Musajanovich, K. M., & Khoshimovich, A. B. (2022). On Approval of the Concept of Education of Youth in the Spirit of Military and Patriotism. Journal of Pedagogical Inventions and Practices, 13, 6-8.

24. Tojimatovich, A. A., Musajanovich, K. M., & Khoshimovich, A. B. (2022). On Approval of the Concept of Education of Youth in the Spirit of Military and Patriotism. Journal of Pedagogical Inventions and Practices, 13, 6-8.

WORDLY KNOWLEDGE